

Deltagelse i Lovgivningen og i 29 Aar haat den høvdet i Forsatningen, at man da skulde mene, at Lovgivningsakten skulde kunne lægges tilbage til Statsraadet alene, og at Samfundet saa opløst og frisindt, som det er, skulde kunne finde sig i dette, vilde være en Umulighed; og Revolutionen, som de tale om, hvor skulde noget Ministerium faae Midlerne fra dertil. Det erede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein) yttrede mod en saadan Betragtning om Demokratiets gode Udfigter til Seir gjennem en rolig, seig, uholdende Kamp, at vi skulde ikke stirre paa Bælgerne; men vi skulde have Blikket høiere og se ud over Fædrelandet. Der ligger en vis Behreidelse i den Formaning, i denne Udvarsel til Tingets Medlemmer. Denne Behreidelse gaar mig forbi. Naar vi se ud over Fædrelandet, — dette er det erede Medlems Mening med at have Blikket, — hvad se vi da? Vi se Bælgerne. Bælgerne, det er politisk talt Folket, og Folket er Fædrelandet, og vi maa da efter det erede Medlems Udtalelse, idet vi have Blikket og se ud over Fædrelandet, komme tilbage til Bælgerne. Hvad der er deres Vel, det er Fædrelandets; og jeg tror, at det altid vil blive Tilfældet her i denne Sal, at man vil se ud over Fædrelandet og spørge om Bælgernes Larm; og hvor skulde vel Bælgerne i Almindelighed og Menigmand i Serdeleshed finde sit Forsvar, naar det ikke lyder her. Det erede Medlem talte om, at Mange i Svire og Mange i Benstre i og udenfor Rigsdagen ønskede Fred. Jeg tror, at han behøvede ikke at sige Mange i Benstre. Det tror jeg, vi ønske Alle, det vil sige Fred i ret Forsitaelse, en vis No til at arbejde paa forskjellige Forholds Ordning; men det er et stort Spørgsmaal, hvad man mener med dette. Er nu dette Forhold, som det erede Medlem nævnte, tilstede, saa forekommer det mig, at ogsaa dette maa kunne naaes og naaes netop i Kraft af det Princip, som jeg hævder for det konstitutionelle Liv her i Landet. Han faar da de Mange fra Svire, der rimeligvis ikke kunne give den fulde Tilslutning til Ministeriet, som den erede Conventionspræsident i det af mig oplæste Svar paa Adressen har gjort til Betingelse, og i Mange af Benstre muligt det Flertal, i Kraft af hvilket han kan føre et konstitutionelt Liv netop efter de af os hævdede Principer. Hvad bliver Forskjellen? Forskjellen bliver kun den, at han indenfor Frugterne af Principets Anvendelse finder sine egne Tanker, sine egne Meninger fyldigere udtrykt, end hvis der var et andet Flertal; men han maa derved have erkjendt, at det samme konstitutionelle Princip, som han tror er Illusion, er dog det, som hans Haab i denne Henseende maa bygges paa, og han vil med mig komme til at sannde — jeg tillader mig, at udtale, hvad jeg engang har sagt herom, — at vi maa komme dertil, at ingen hæderlig Politiker paatager sig at danne et Ministerium,

uden at han veed sig i Tilslutning med Folke-thingets Flertal. Hvorledes dette Flertal bliver sammenfat, om som et stort Mellemparti eller hvorledes, dømmet jeg ikke om, det bliver først Repræsentanternes egen Sag og derefter Bælger-nes. Men jeg skjønner ikke rettere, end at der i disse Antydninger ligger en Tilkjendegivelse af, at det erede Medlem i Virkeligheden — om han ikke aabenlyst siger det — dog staar paa det samme konstitutionelle Princip, som jeg hævder for Demokratiets. Vi ere ikke, jeg er i alt Fald ikke i den Forstand Tilhænger af Principet, at jeg vilde mene, at det duede kun, saa længe min Anskuelse rummes i det Flertal, der har den konstitutionelle Ret. Vi have jo Exempler paa i vort konstitutionelle Liv, at Principet, Flertallets politiske Ret til Magten, var godt nok, saa længe Vedkommendes egen politiske Anskuelse rummedes indenfor Flertallet, men da det ikke længer var Tilfældet, idet Flertallet skiftede Plads, og vi fik et andet Flertal med andre Anskuelser, var Principet ikke længer gjældende. Saaledes forstaar jeg ikke den konstitutionelle Opfattelse. Jeg forstaar den saaledes, at, vinde vi først gennem Anerkjendelsen af denne Tanke Anerkjendelse for Borgernes Ligeberettigelse i den danske Stat, da er den væsentligste Strid udført; denne Strid kan bringes til at standse for en Tid, men den vil ikke bileslægges uden gennem Seir. Det er min Overbevisning; men jeg siger: vindes dette, da er man derigjennem vundet saavidt, at Fremskridt og Konservatisme vil skifte her tillands med Hensyn til vor Udvikling uden stærke Brydninger og i hver Henseende til Held for Samfundet selv. Og ligesom Fremskridtet nu t. Ex. vilde være til Held for Samfundet i det Hele, saaledes kan jeg særdeles godt tænke mig, at, naar Fremskridtet, om end ikke i fuldt Maal eller saa godt som Flere kunde ønske, er slet sin Ret, kan Konservatismen — det tilbageholdende Flertal — ligesaa vist have den samme Ret. Altsaa, selve det konstitutionelle Princip betyder ingenlunde fortsat ubetinget Fremskridt eller deslige, men kan ligesaa meget betyde en Stillestaen for netop at fordybe og ret tilegne sig de Fremskridt, man har modtaget. Men en saadant Sikring for Konservatismens heldige Indflydelse i Landet er ikke tilstede, saalænge Flertallets Ret paa denne Maade ikke er anerkjendt. Man siger: Vor Forsatning er bygget paa Overenskomst. I den Forstand taget er Overenskomst en Tilfældighed, for ikke at sige en Snurige; i en anden Forstand taget tror jeg, at Overenskomsten med stort Held vilde kunne gennemføres, naar, som sagt, man først var enig om denne Anerkjendelse af den borgerlige Lighed og Friheds Tanke, hvorpaa vor Forsatning hviler.

Med Hensyn til de foreliggende Vædringsforslag kan jeg fatte mig meget kort. Jeg har dels her og dels ved at underkrive nogle Be-